

## **ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА**

**до проєкту постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до Порядку встановлення факту безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, деяких категорій осіб відповідно до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”**

### **1. Мета**

Метою проєкту акта є уточнення окремих положень, що стосуються процедури встановлення факту безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти України (далі – безпосередня участь у заходах), особам, зазначеним у пункті 16 частини другої статті 7 та пункті 6 частини першої статті 10<sup>1</sup> Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (далі – Закон).

### **2. Обґрунтування необхідності прийняття акта**

Проєкт акта розроблено Міністерством у справах ветеранів України на виконання пункту 1.2 Плану організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України від 18 грудня 2024 року № 4157-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо пенсійного забезпечення окремих осіб із числа учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України” щодо уточнення деяких норм закону (резолюція Прем’єр-міністра України від 10.01.2025 № 257/1/1-25), в частині визначення періодів та районів проведення заходів і виконання завдань.

У 2023 році було внесено зміни до Закону, відповідно до осіб з інвалідністю внаслідок війни віднесено цивільних осіб, які під час безпосередньої участі у заходах отримали ушкодження здоров’я, що призвело до інвалідності (пункт 16 частини другої статті 7 Закону), а також до членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України віднесено членів сімей цивільних осіб, які загинули (померли) під час безпосередньої участі у заходах (пункт 6 частини першої статті 10<sup>1</sup> Закону).

Статус особам, зазначеним у пункті 16 частини другої статті 7 та в пункті 6 частини першої статті 10<sup>1</sup> Закону, встановлюється на підставі рішення міжвідомчої комісії з питань встановлення факту безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, деяких категорій осіб (далі – міжвідомча комісія), яку утворено в Мінветеранів.

Підставою для прийняття рішення міжвідомчою комісією щодо встановлення факту безпосередньої участі у заходах є, зокрема свідчення (заява) командира підрозділу, в зоні відповідальності якого перебувала особа, або свідчення (заяви) не менше ніж двох свідків, які разом з особою брали безпосередню участь у заходах, про безпосередню участь у заходах у період воєнного стану.

Протягом першого року роботи міжвідомчою комісією розглядалися заяви з доданими до них свідченнями (заявами) свідків (цивільні особи або військовослужбовці), в яких містилась інформація про події, час безпосередньої участі у заходах зазначеної категорії осіб, а також в деяких випадках, як додатковими матеріалами були відеоматеріали та інше. Відповідно міжвідомчою комісією приймалися позитивні рішення, і лише в поодиноких випадках – рішення про відмову, оскільки свідчення (заяви) свідків не містили факти, які підтверджують факт безпосередньої участі у заходах.

Наразі на розгляд міжвідомчої комісії надходять заяви із доданими свідченнями (заявами) свідків, зі змісту яких неможливо визначити, до виконання яких саме завдань у період дії воєнного стану залучались цивільні особи, оскільки свідками виступають особи, які не брали участь у заходах, а лише були свідками тих чи інших подій. В таких випадках міжвідомча комісія відмовляє заявникам у встановленні факту безпосередньої участі у заходах, і кількість таких відмов значно більша ніж за попередній рік роботи міжвідомчої комісії.

Слід також зазначити, що отримавши рішення про відмову у встановленні факту безпосередньої участі у заходах, у більшості випадків такі заявники повторно звертаються із заявами, до яких додані свідчення (заяви) тих свідків, але в яких уже зазначено більш детальну інформацію щодо підтвердження безпосередньої участі у заходах.

З метою удосконалення процедури встановлення факту безпосередньої участі у заходах, унеможливлення прийняття рішень на підставі неоднозначних показів свідків та мінімізування можливості оскарження в судовому порядку рішень міжвідомчої комісії про відмову у встановленні факту безпосередньої участі у заходах, проектом акта пропонується виключити норми щодо використання в роботі міжвідомчої комісії свідчень (заяв) командира підрозділу, в зоні відповідальності якого перебувала особа, та свідчень (заяв) свідків, які разом з особою брали безпосередню участь у заходах, а визначити документом, на підставі якого може бути встановлено факт безпосередньої участі у заходах, – довідку командира (начальника) військової частини (органу, підрозділу) Збройних Сил, Держприкордонслужби, Національної поліції, Національної гвардії, СБУ, іншого утвореного відповідно до закону військового формування чи правоохоронного органу, у взаємодії з якими особа брала безпосередню участь у заходах в період воєнного стану, про виконання поставлених цим командиром (начальником) завдань або рішення суду про встановлення факту безпосередньої участі у заходах в період воєнного стану.

Також проектом акта пропонується при прийнятті рішень міжвідомчою комісією щодо встановлення факту безпосередньої участі у заходах використовувати перелік районів воєнних (бойових) дій, який визначається рішенням Головнокомандувача Збройних Сил (як це передбачено Законом України “Про оборону України”) або перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії, або тимчасово окупованих Російською Федерацією, який затверджується Мінрозвитку.

### **3. Основні положення проєкту акта**

Проєктом акта пропонується визначити, що:

Райони ведення воєнних (бойових) дій та строки їх проведення визначаються Генеральним штабом Збройних Сил або відповідно до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінрозвитку;

підставою для встановлення факту безпосередньої участі у Заходах, є довідка командира (начальника) військової частини (органу, підрозділу) Збройних Сил, Держприкордонслужби, Національної поліції, Національної гвардії, СБУ, іншого утвореного відповідно до закону військового формування чи правоохоронного органу, у взаємодії з якими особа брала безпосередню участь у Заходах у період воєнного стану, про виконання поставлених цим командиром (начальником) завдань.

### **4. Правові аспекти**

У відповідній сфері суспільних відносин діють:

Закон України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”;

постанова Кабінету Міністрів України від 07.07.2023 № 685 “Про затвердження Порядку встановлення факту безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, деяких категорій осіб відповідно до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”.

### **5. Фінансово-економічне обґрунтування**

Реалізація акта не потребує фінансування з державного чи місцевого бюджетів, оскільки проєкт акта носить організаційний характер, спрямований на врегулювання діючих механізмів.

### **6. Позиція заінтересованих сторін**

Проєкт акта потребує погодження Мінфіном, Мінекономіки, Мінцифри, Національною поліцією, Національною гвардією, Адміністрацією Держприкордонслужби, Адміністрацією Держспецтрансслужби, Адміністрацією Держспецзв’язку, ДСНС, СБУ, Службою зовнішньої розвідки, Мінсоцполітики, Міноборони, МВС, МОЗ, Мінрозвитку та Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.

Проєкт акта потребує проведення правової експертизи Мін’юстом.

Проєкт акта потребує проведення консультацій з громадськістю та буде розміщено на офіційному сайті Міністерства у справах ветеранів України у рубриці “Консультації з громадськістю”.

Проєкт акта стосується прав осіб з інвалідністю та потребує погодження з Урядовим уповноваженим з прав осіб з інвалідністю та громадською спілкою “Всеукраїнське громадське об’єднання “Національна асамблея людей з інвалідністю України”.

Проєкт акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування,

прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, функціонування і застосування української мови як державної та не потребує погодження уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, Уповноваженого із захисту державної мови та Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

## **7. Оцінка відповідності**

У проекті акта відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Проект акта одночасно з поданням Мін'юсту для проведення правової експертизи буде надіслано до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

## **8. Прогноз результатів**

Реалізація акта не матиме впливу на ринкове середовище, інтереси суб'єктів господарювання, розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад, ринок праці, рівень зайнятості населення, громадське здоров'я, екологію та навколишнє природне середовище, інші суспільні відносини.

Реалізація акта дозволить визначити чіткий перелік документів, який слугуватиме підставою для прийняття міжвідомчою комісією рішень про встановлення факту безпосередньої участі у заходах осіб, зазначених у пункті 16 частини другої статті 7 та пункті 6 частини першої статті 10<sup>1</sup> Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", а саме документи про виконання завдань, визначених командирами (начальниками) військових частин (органів, підрозділів), які входять до складових сектору безпеки та оборони, на території, де в цей період велися бойові дії.

Міністр у справах ветеранів України

Наталія КАЛМИКОВА

\_\_\_\_\_ 2025 р.